

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

BYLOJE DĖL UAB „BIOFARMACIJA“ LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS
ĮSTATYMO PAŽEIDIMO

2014-05-15 Nr. 12R-31

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus Felikso Petrausko (Komisijos pirmininkas), maisto produktų ir rekreacinių paslaugų skyriaus vedėjos Neringos Baronienės, l. e. Nesažiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos pareigas Kristinos Grigaitės, Teisės ir personalo skyriaus vedėjos Audronės Kaušylienės, Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, Energetikos ir vartojimo prekių bei paslaugų departamento direktoriaus Algirdo Romeikos bei Maisto produktų, turizmo ir rekreacinių paslaugų departamento direktorės Neringos Ulbaitės,

sekretoriaujant Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Nesažiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vyriausiajai specialistei Ignei Tebėrienei,

dalyvaujant Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Klaipėdos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos įgaliotai atstovei (*duomenys neskelbtini*), Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovai (*duomenys neskelbtini*) bei UAB „Biofarmacija“ įgaliotam atstovui (*duomenys neskelbtini*),

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo bylą pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Klaipėdos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Tarnyba) 2014-04-11 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 37R15-4 (toliau Protokolas) dėl UAB „Biofarmacija“ (įmonės kodas 302701106, adresas – Kooperacijos g. 9-5, Klaipėda.) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2014-04-17 gavo Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Klaipėdos valstybinės maisto ir veterinarijos 2014-04-14 raštą Nr. 37V7-(37.5)-241, kuriame nurodyta, kad Tarnyba remdamasi 2014-03-19 persiūstu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos UAB „Innovative pharma baltics“ skundu, Tarnyba pradėjo tyrimą ir nustatė, kad interneto tinklalapyje www.biofarmacija.lt skleidžiama informacija apie maisto papildų žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes bei vartojami teiginiai. Taip pat Tarnyba rašte nurodė, jog maisto papildai buvo reklamuojami ir kituose interneto tinklalapiuose www.medicina.lt, www.vaistai.lt, www.vaistine.lt, www.sinus.lt.

Tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744, 9.3.9 punktu ir Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo tyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2013 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. B1-615 „Dėl Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo tyrimo tvarkos aprašo ir Reklamos įstatymo pažeidimo protokolo, Nutarimo pradėti Reklamos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūrą, Nutarimo atsisakyti pradėti Reklamos įstatymo pažeidimo procedūrą ir Nutarimo nutraukti Reklamos įstatymo pažeidimo

tyrimo procedūrą formų patvirtinimo“, atliko Reklamos įstatymo pažeidimo tyrimą bei UAB „Osteca“ surašė Reklamos įstatymo pažeidimo protokolą NR. 37R15-4.

Protokole nurodyta, kad UAB „Biofarmacija“ skleidė reklamą, kurioje buvo vartojami teiginiai apie maisto papildą „Sinustop“, „bioMagnis300mg+bioKalis270mg“, „Kalis forte“, „bioSilymarin“, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapiuose www.biofarmacija.lt, www.medicina.lt, www.vaistai.lt, www.vaistine.lt, www.sinus.lt.

Protokole nustatyta, kad maisto papildų reklamoje užsimenama apie žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes bei vartojami teiginiai apie maisto papildą „Sinustop“ – tai efektyvus, natūralus maisto papildas, kurio sudėtyje yra eterinių aliejų kompleksas; patariama vartoti peršalus, esant slogau ar kosuliui“, „<...> gali padėti lengvinti peršalimo simptomus, skystinti gleives, lengvinti atsikosėjimą, mažinti spaudimą dėl sinusų, stiprinti imuninę sistemą, apsaugoti nuo virusų ir bakterijų“, „<...> skirtas viršutinių kvėpavimo takų, sinusų ir plaučių funkcijai palaikyti“, „<...> Naudojamos natūralios ir efektyvios medžiagos, palaikančios sveikus viršutinius kvėpavimo takus ir stiprinančios imuninę sistemą“, „<...> Kvėpavimo takų (nosies, bronchų, gerklų) ir sinusų bei plaučių funkcijai palaikyti, bei profilaktikai“, „Pasakykite STOP peršalimui! 100% natūralus“.

Apie maisto papildą „bioMagnis 30mg+bioKalis270mg“ vartojami teiginiai – „<...> ypač saugus nėščioms ir maitinančioms mamoms, kadangi dėl unikalios sudėties sumažėja alergijos, skrandžio dirginimo tikimybė. Dėmesio! Siekiant, kad produktas būtų natūralus, taip pat mažinti alergijos ir skrandžio dirginimo rizikas, produkto sudėtyje nėra dirbtinių saldiklių ir aromatinių medžiagų“.

Apie maisto papildą „Kalis forte“ – „<...> kaip priemonė, skrandžio padidintam rūgštingumui mažinti. Dėmesio! Siekiant, kad produktas būtų natūralus, taip pat mažinti alergijos ir skrandžio dirginimo rizikas, produkto sudėtyje nėra dirbtinių saldiklių ir aromatinių medžiagų“.

Apie maisto papildą „Silymarin“ – „Palaiko kepenų ir tulžies pūslės funkciją“, „Didelis flavolignanų kiekis. Flavolignanai skatina intensyvią kepenų ląstelių regeneraciją, padeda susidaryti efektyviai apsaugai nuo toksinių medžiagų poveikio“. Tuo UAB „Biofarmacija“ pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą.

Protokole pateiktas bendrovės paaiškinimas, jog klaidinanti, netiksli informacija interneto svetainėse pakoreguota. Bendrovės atstovas Protokole nurodė, jog Protokole išvardintuose interneto tinklalapiuose buvo skleidžiama tik maisto papildą „Sinustop“ reklama, o kitų maisto papildų reklama buvo skleidžiama www.biofarmacija.lt, o kituose interneto tinklalapiuose tik dalinai.

Protokole nurodyta, kad UAB „Biofarmacija“ Reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą. Taip pat nurodyta, jog 2012-04-05 UAB „Biofarmacija“ registracijos adresu Mokslininkų g. 6A, Vilnius, buveinės adresu Daržų g. 11, Klaipėda išduotas Maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimas Nr. 241. UAB „Biofarmacija“ neginčijo fakto, kad interneto svetainėse buvo vartojami draudžiami teiginiai apie maisto papildus „Sinustop“, „bioMagnis300mg+bioKalis270mg“, „Kalis forte“, „bioSilymarin“.

Tarnyba raštu Nr. 37 V7-(37.5)-241 taip pat pateikė UAB „Biofarmacija“ 2014-04-08 paaiškinimą, kuriame nurodyta, jog atsižvelgus į gautas Tarnybos pastabas, maisto papildą „SunuStop 400mb N20 kapsulės“ informacija interneto svetainėje yra pakoreguota. Bendrovė nurodė, jog interneto tinklalapis, kuriame pateikiama pagrindinė produkto informacija – www.sinustop.lt pradėjo veikti nuo 2014 metų sausio mėnesio ir bendras šios svetainės pasiekiamumas, pažeidimo fiksavimo dieną nesiekė 500 vnt. lankytojų, per visą skelbtos informacijos laikotarpį. Bendrovė raštu nurodė, kad minėto maisto papildą sudėtis tokia pati kaip ir vaistinio preparato, skirto peršalimui gydyti (Gelomyrtol), gamyba abiejų produktų vykdoma Vokietijoje. Bendrovė nurodė, jog gamintojas informavo, kad yra pateikti Europos Komisijai EFSA užklausimai dėl teiginių, kurie yra susiję su „SinuStop“ veikliosiomis medžiagomis. Todėl, bendrovės teigimu, naudoti teiginiai iš dalies arba visiškai neklaidino vartotojo.

Bendrovė taip pat rašte nurodė, jog dėl maisto papildą „bioMagnis300mg+bioKalis270 mg N30 milteliai“ reklamoje naudojamo teiginio „<...> ypač saugus nėščioms ir maitinančioms mamoms, kadangi dėl unikalios sudėties sumažėja alergijos, skrandžio dirginimo tikimybė. Dėmesio! Siekiant, kad produktas būtų natūralus, taip pat mažinant alergijos ir skrandžio dirginimo

rizikas, produkto sudėtyje nėra dirbtinių saldiklių ir aromatinių medžiagų“. Bendrovė nurodė, jog pasikonsultavus su Tarnybos specialiste minėti sakiniai pakoreguoti, kad nebeliktų prielaidų, kaip sveikatinimo teiginių interpretavimui.

Bendrovė rašte nurodė, jog 2013 metų balandžio mėnesį Tarnyba atliko patikrinimą dėl maisto papildų „bioMagnis 300mg+bioKalis270mg N30“ ženklavimo, tačiau pastabos dėl aukščiau išvardintų teiginių iš Tarnybos nebuvo pateiktos. Bendrovė nurodė, jog šiuo metu teiginiai yra ištaisyti ir pateikti glaustai, kad būtų suprantama be interpretacijų į sveikatinimų teiginius.

Pažymėtina, kad Tarnyba 2014-04-17 rašte Nr. 37V7-(37.5)-241 nurodė, jog UAB „Biofarmacija“ 2014-04-08 raštu Tarnybai nurodė, jog maisto papildų reklamoje naudojami teiginiai pakoreguoti, tačiau Protokolo surašymo dieną tarnybai patikrinus interneto tinklalapius www.vaistai.lt, <http://evaistine.camelia.lt>, nebuvo pašalinta informacija apie žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2014-05-06 gavo UAB „Biofarmacija“ raštą, kuriame nurodė, jog maisto papildų „SinuStop 400mg N20 kapsulės“ gamintojas Vokietijoje pateikė bendrovei informaciją, apie priimtus Europos maisto saugos tarnybos sveikatingumo teiginius, kuriuos galima naudoti minėtam maisto papildui. Bendrovė nurodė, jog šios informacijos nevertino Tarnyba, kadangi laiku nebuvo gautos išvados apie teiginius iš gamintojo. Bendrovė nurodė, jog išsiuntė Tarnybai užklausa, kuriuo prašo pateikti vertinimus ar nurodytuose šaltiniuose esama informacija apie sveikatingumo teiginius, gali būti vartojama maisto papildui „SinuStop 400 mg N20“. UAB „Biofarmacija“ rašte pažymėjo, jog šiuo metu informacija susijusi su minėtu maisto papildu yra pakoreguota.

UAB „Biofarmacija“ rašte pažymėjo, kad dėl maisto papildų „bioMagnis 300 mg+bioKalis270 mg N30 milteliai“ ir „Kalis fote“ naudojamo teiginio Tarnyba atlikdama 2012-10-10 patikrinimą nenustatė, jog šie teiginiai neleistini sveikatinimo teiginiai, nors bendrovės teigimu šie jau buvo naudojami tose pačiose maisto papildų informacijose. Bendrovė rašte nurodė, jog jeigu Tarnybai atlikus patikrinimą šie teiginiai nebuvo traktuojami kaip pažeidimas, bendrovės nuomone Tarnybos specialistai nurodytus teiginius vertina ir interpretuoja dviprasmiškai. Bendrovė rašte pažymėjo, jog tam, kad nekiltų ginčų, nesusipratimų ir prielaidų neleistiniams sveikatinimo teiginiams, pasikonsultavus su Tarnybos Maisto skyriaus vyriausiąja inspektore- valstybine maisto produktų inspektore, minėti teiginiai pakoreguoti.

UAB „Biofarmacija“ raštu nurodė, jog dėl maisto papildų „bioSilymarin“ reklamoje naudojamų teiginių bendrovė yra gavusi iš gamintojo informaciją apie priimtus Europos maisto saugos tarnybos sveikatingumo teiginius, kuriuos galima naudoti minėtam maisto papildui. Bendrovė nurodė, jog šios informacijos nevertino Tarnyba, kadangi laiku nebuvo gautos išvados apie teiginius iš gamintojo. Bendrovė nurodė, jog išsiuntė Tarnybai užklausa, kuriuo prašo pateikti vertinimus ar nurodytuose šaltiniuose esama informacija apie sveikatingumo teiginius, gali būti vartojama maisto papildui „bioSilymarin“. UAB „Biofarmacija“ rašte pažymėjo, jog šiuo metu informacija susijusi su minėtu maisto papildu yra pakoreguota.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2014-05-15 posėdyje paprašė bylos nagrinėjimo proceso dalyvių pateikti paaiškinimus.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas atkreipė Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos dėmesį, jog bendrovės skleisose reklamos ne viename teiginyje nurodoma, kad maisto papildas yra natūralus, kas neatitinka Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimų, kadangi minėta savybė maisto papildas nepasižymi. Taip pat Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas pridūrė, jog ir kiti bendrovės reklamoje vartojami teiginiai neatitinka keliamų reikalavimų.

Bendrovės atstovas atkreipė Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos dėmesį dėl Protokole paminėtuose interneto tinklalapiuose skleistos reklamos ir nurodė, jog Protokolo surašymo dieną, vieninteliame interneto tinklalapyje www.vaistai.lt buvo pateikta užsakomoji reklama. Bendrovė nurodė, jog tik šiame interneto tinklalapyje UAB „Biofarmacija“ užsakė, kad būtų skleidžiama bendrovės platinamos produkcijos reklama, todėl Protokolo surašymo dieną buvo pateiktas prašymas minėto interneto tinklalapio administracijai pakoreguoti skleistos reklamos

informaciją. UAB „Biofarmacija“ atstovas nurodė, jog visuose kituose Protokole užfiksuotuose interneto tinklalapiuose, skleidžiama bendrovės produkcijos reklama nebuvo užsakyta, šie interneto tinklalapiai informaciją renka bei ją naudoja savarankiškai, be jokio išankstinio UAB „Biofarmacija“ išpėjimo ar užklauso.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos narė paklausė, kokia tiksliai buvo skleidžiamos maisto papildų reklamos interneto svetainėse trukmė.

UAB „Biofarmacija“ atstovas nurodė, jog tikslią reklamos sklaidos trukmę žino tik viename interneto tinklalapyje, t.y. www.sinus.lt. Bendrovės atstovas pridūrė, jog minėtas puslapis buvo sukurtas ir pradėjo veikti tik šių metų pradžioje, kadangi ir produktas „Sinustop“ yra visiškai naujas ir rinkai pristatytas tik praėjusių metų gale, o vaistinėse pradėtas platinti šių metų sausio mėnesį.

Bendrovės atstovas nurodė, jog atsižvelgiant į tai, maisto papildas „Sinustop“ reklama buvo pradėta skleisti sausio mėnesį, bendrovės atstovas nurodė, jog maisto papildas „Sinustop“ reklama minėtame interneto tinklalapyje skleidžiama ir dabar, tik šiuo metu informacija yra pakoreguota.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos narys pasiteiravo, kokios bendrovės pajamos buvo 2013 metais (*duomenys neskelbtini.*)

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos narė pasiteiravo, ar bendrovės atstovas galėtų pateikti duomenis apie interneto tinklalapių, kuriuose buvo skleidžiama UAB „Biofarmacija“ platinamos produkcijos reklama, lankomumą.

UAB „Biofarmacija“ atstovas Povilas Gusčius nurodė, jog vadovaujantis „google analytic“ programa, interneto tinklalapio www.sinustop.lt lankomumas nesiekė 500 vartotojų, tačiau bendrovės atstovas nurodė, jog net ir šie vartotojai greičiausiai buvo bendrovės klientai, t.y. vaistinės, įvairūs parteriai.

Į Komisijos nario Mareko Močiulskio klausimą, ar bendrovė sutinka su Protokole užfiksuotu pažeidimu, bendrovės atstovas atsakė, jog su pažeidimu sutinka tik iš dalies.

Komisijos narė Kristina Grigaitė pasiteiravo, kuria dalimi bendrovė sutinka su pažeidimu.

UAB „Biofarmacija“ atstovas nurodė, jog dėl maisto papildas „Sinustop“ 2014-05-14 bendrovė gavo Tarnybos išaiškinimą, kuriame nurodyta, jog veikliosios medžiagos gali būti traktuojamos kaip peršalimo, viršutinių kvėpavimo takų, imuninei sistemai ir kaip bakterijas žudančios veikliosios medžiagos. Bendrovės atstovas nurodė, jog tokios veikliosios medžiagos yra naudojamos ir maisto papildas „Sinustop“ sudėtyje. Bendrovės atstovas pažymėjo, jog maisto papildas „Sinustop“ aprašas buvo pateiktas labai platus, tačiau toks jis buvo pateiktas tam, kad vartotojas galėtų susidaryti aiškia nuomonę apie naują maisto papildą – „Sinustop“.

UAB „Biofarmacija“ atstovas nurodė, jog eteriniai aliejai, kurie yra sudedamoji „Sinustop“ medžiaga, Lietuvoje yra naujiena, tačiau tokiose šalyse kaip Vokietija, Prancūzija, vartotojai jau puikiai žino eterinių aliejų savybes bei naudą.

Bendrovės atstovas nurodė, jog vadovaujantis 2014-05-14 gautu Tarnybos raštu, tokius teiginius kaip: „Patariama vartoti peršalus, „Gali padėti lengvinti peršalimo simptomus“, „Skirtas viršutinių kvėpavimo takų funkcijai palaikyti“, „Stiprina imuninę sistemą ir žudo bakterijas“ reklamoje galima vartoti.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas pažymėjo, jog reklamoje naudojami sveikatingumo teiginiai turi atitikti tam tikras sąlygas, kurios yra pateiktos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente Nr. 1924/200 (toliau – Reglamentas). Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas nurodė, jog sveikatingumo teiginys tiek savo esme tiek prasme turi būti artimas iš esmės tapatus skelbtinam Reglamente.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas pažymėjo, kad Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuomone, maisto papildų reklamoje negalima vartoti gydomųjų teiginių, kadangi tokie teiginiai neatitinka visų, tiek nacionalinių teisės aktų tiek atskira tvarka nustatytų specialiųjų reikalavimų apie susirgimo pavojaus rizikos mažinimą.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas nurodė, jog UAB „Biofarmacija“ nepateikė privalomų informacijos vienetų, atstovas pažymėjo, jog bendrovė reklamoje skleidė informaciją ne apie sudedamąsias maisto papildas dalis, o apie konkretaus maisto produkto savybes,

todėl toks reklaminės informacijos pateikimas, skleidimas neatitinka Reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimų.

Bendrovės atstovas paklausė Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovų, jeigu bendrovė turi maisto papildą, į kurio sudėtį įeina magnis, ar tokiu atveju galima teigti, jog toks maisto papildas yra skirtas raumenims.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas nurodė, jog Reglamentu yra patvirtintas sveikatingumo teiginių sąrašas bei nurodomos konkrečių teiginių vartojimo sąlygos. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas pridūrė, jog informacijoje pateikiamas sveikatingumo teiginys turi atitikti ne tik konkrečias naudojimo sąlygas, bet ir bendrąsias sąlygas, kurios nustatytos Reglamente. Todėl, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovo teigimu, jeigu bendrovė pateikia patvirtintą teiginį apie magnį, išpildo bendrąsias sąlygas, tokiu atveju bendrovė gali nurodyti, jog produktas tinka širdžiai - kaip bendrinis deskriptorius, toks teiginys, būtų galimas.

UAB „Biofarmacija“ atstovas nurodė, jog bendrovė reklamoje pateikdama teiginius, tokius kaip „Viršutinių kvėpavimo takų sveikata“, „imunitetas“, „kvėpavimo takų sveikata“, „padeda gydyti kvėpavimo takų peršalimą“, būtent ir nurodo vartotojams, kam konkrečiai yra skirtas šis produktas, tokia informacija bendrovė nurodo, jog šis maisto papildas skirtas imunitetui stiprinti, jog vartotojas įsigijęs šį produktą gali nevertotų vitamino C.

UAB „Biofarmacija“ atstovo teigimu, bendrovė informacijoje aiškiai nurodo maisto papildą paskirtį ir jo naudingumą.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas nesutiko su UAB „Biofarmacija“ atstovo nuomone, ir nurodė, jog yra dvi skirtingos šių produktų kategorijos, t.y. vaistinis preparatas ir maisto papildas, bei pažymėjo, jog bendrovė reklamuodama maisto papildus nurodo savybes: „skystinti gleives“, „lengvinti atsikosėjimą“, „Stop peršalimui“, kuriomis gali pasižymėti tik vaistiniai preparatai.

UAB „Biofarmacija“ atstovas nurodė, jog sutinka, kad šie, reklamoje naudoti teiginiai neatitinka reglamentuose patvirtintų teiginių.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, išklausiusi bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Taigi, įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - įtakoti vartotojo ekonominę elgseną.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1997-02-13 nutarime yra konstatavęs, kad „reklama taip pat yra informacija, nes suteikia jos gavėjui tam tikrų žinių apie prekes, paslaugas ar kitus reklamuojamus objektus (subjektus). Reklama yra informacija, tačiau ne kiekviena informacija yra reklama. Todėl reklama laikytina savita informacijos rūšimi, kuri paprastai vadinama komercine informacija. Reklama yra neatsiejama nuo verslo, marketingo, nes iš tiesų jiems tarnauja, yra svarbi konkurencijos priemonė. Be to, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1997-02-13 nutarime taip pat pažymėjo, kad reklama dažniausiai būna susijusi su materialine nauda: ja siekiama arba tiesiogiai didinti pelną (plečiant vartojimą, paslaugas), arba tai užsitikrinti ateityje (reklamuojant kompanijos ženklą ar veiklą, t. y. padedant jai įsitvirtinti rinkoje).

Pažymėtina, kad UAB „Biofarmacija“ skleista informacija apie maisto papildus „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ interneto svetainėse www.biofarmacija.lt, www.medicina.lt, www.vaistai.lt, www.vaistine.lt ir www.sinus.lt yra tiesiogiai susijusi su bendrovės vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtus maisto papildus, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. Dėl UAB „Biofarmacija“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad reklamoje draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamų įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru išpūdžiu apie prekę (jos pakuotė, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai. Taigi ir UAB „Biofarmacija“ skleista maisto papildų „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ reklama turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, skaitydamas minėtų maisto papildų reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produkto savybes ir vertina šią reklamą kaip visumą. Pažymėtina, kad vidutinis vartotojas, peržiūrėjęs maisto papildų „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ reklamas, galėjo nepagrįstai susidaryti išpūdį, kad minėti maisto papildai daro teigiamą poveikį sveikatai, gydo, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maisto įstatymo bendruosius principus ir reikalavimus, įkuriančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 16 straipsnis nurodo, kad nepažeidžiant konkretesnių maisto produktus reglamentuojančių įstatymų nuostatų, vartotojų neturi klaidinti maisto ar pašarų etiketės, reklama ir pateikimas, įskaitant jų formą, išvaizdą arba įpakavimą, pakavimo medžiagas, sudėjimo tvarką, apipavidalinimą juos demonstruojant, įvairiausiomis priemonėmis apie juos teikiamą informaciją.

UAB „Biofarmacija“ reklamuodama maisto papildus „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ vartojo teiginius: apie maisto papildą „Sinustop“ – tai efektyvus, natūralus maisto papildas, kurio sudėtyje yra eterinių aliejų kompleksas; patariama vartoti peršalus, esant slogau ar kosuliui“, „<...> gali padėti lengvinti peršalimo simptomus, skystinti gleives, lengvinti atsikosėjimą, mažinti spaudimą dėl sinusų, stiprinti imuninę sistemą, apsaugoti nuo virusų ir bakterijų“, „<...> skirtas viršutinių kvėpavimo takų, sinusų ir plaučių funkcijai palaikyti“, „<...> Naudojamos natūralios ir efektyvios medžiagos, palaikančios sveikus viršutinius kvėpavimo takus ir stiprinančios imuninę sistemą“, „<...> Kvėpavimo takų (nosies, bronchų, gerklų) ir sinusų bei plaučių funkcijai palaikyti, bei profilaktikai“, „Pasakykite STOP peršalimui! 100% natūralus“.

Apie maisto papildą „bioMagnis 30mg+bioKalis270mg“ vartojami teiginiai – „<...> ypač saugus nėščioms ir maitinančioms mamoms, kadangi dėl unikalios sudėties sumažėja alergijos, skrandžio dirginimo tikimybė. Dėmesio! Siekiant, kad produktas būtų natūralus, taip pat mažinti alergijos ir skrandžio dirginimo rizikas, produkto sudėtyje nėra dirbtinių saldiklių ir aromatinių medžiagų“.

Apie maisto papildą „Kalis forte“ – „<...> kaip priemonė, skrandžio padidintam rūgštingumui mažinti. Dėmesio! Siekiant, kad produktas būtų natūralus, taip pat mažinti alergijos ir skrandžio dirginimo rizikas, produkto sudėtyje nėra dirbtinių saldiklių ir aromatinių medžiagų“.

Apie maisto papildą „Silymarin“ – „Palaiko kepenų ir tulžies pūslės funkciją“, „Didelis flavolignanų kiekis. Flavolignanai skatina intensyvią kepenų ląstelių regeneraciją, padeda susidaryti efektyviai apsaugai nuo toksinių medžiagų poveikio“. UAB „Biofarmacija“ naudojama šiuos teiginius, nurodė ir užsiminė apie tas maisto papildų savybes, kurių jie neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, kurios neatitiko aukščiau išdėstytų teisės aktų reikalavimų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derins, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Biofarmacija“ maisto papildai „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ nėra vaistiniai preparatai, todėl negali būti reklamuojami nurodant vaistinio preparato savybes.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, įvertinusi UAB „Biofarmacija“ maisto papildų „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ reklamoje skleistus teiginius, daro išvadą, jog UAB „Biofarmacija“ skleista reklama pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punktą.

3. Dėl UAB „Biofarmacija“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Vertindama pažeidimo pobūdį, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atsižvelgia į tai, kad maisto papildų „SinuStop“ reklamoje buvo naudojami teiginiai apie peršalimo ligų gydymą ir profilaktiką, imuninės sistemos stiprinimą, maisto papildų „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“ ir „Kalis forte“ reklamos buvo vartojami teiginiai apie skrandžio dirginimo, alergijų mažinimą bei apie maisto papildų natūralumą ir maisto papildų „bioSilymarin“ reklamoje buvo naudojami teiginiai apie kepenų ir tulžies funkcijų gerinimą, todėl skleistos reklamos galėjo būti aktualios ypač plačiam asmenų ratui, ypač paveikti tuos asmenis kurie turi sveikatos sutrikimų ar dažnai sergančius peršalimo ligomis, siekiančius sustiprinti imuninę sistemą, ar turto alerginių problemų, o maisto papildų „bioSilymarin“ reklamoje skleidžiami teiginiai galėjo paveikti tuos asmenis, kurie turi sveikatos problemų susijusių su tulžies ar kepenų veikla.

Vertindama pažeidimo pobūdį, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atsižvelgia į tai, jog UAB „Biofarmacija“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimą padarė pirmą kartą, bei į tai, kad Protokole nėra nustatyta nukentėjusių asmenų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę, atsižvelgia į tai, jog maisto papildų „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ reklama, interneto tinklalapiuose www.biofarmacija.lt, www.medicina.lt, www.vaistai.lt, www.vaistine.lt ir www.sinus.lt buvo skleidžiama iki Protokolo surašymo dienos t.y. 2014-04-11, pažymėtina, jog reklama interneto tinklalapyje www.sinus.lt buvo skleidžiama nuo 2014 metų sausio mėnesio iki Protokolo surašymo dienos, t.y. 2014-04-11. Atkreiptinas dėmesys, jog reklama su Protokole užfiksuotais pažeidimais Tarnybos duomenimis panaikinta buvo tik dalinai.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą, atsižvelgė į tai, kad UAB „Biofarmacija“ maisto papildų „SinuStop“, „bioMagnis 300 mg + bioKalis 270 mg“, „Kalis forte“ ir „bioSilymarin“ reklamą skleidė keliuose interneto tinklalapiuose,

t.y. www.biofarmacija.lt, www.medicina.lt, www.vaistai.lt, www.vaistine.lt ir www.sinus.lt. O UAB „Biofarmacija“ pateiktais duomenimis, vien tik interneto tinklalapio www.sinus.lt reklamos skleidimo laikotarpiu, lankomumas buvo apie 500 vartotojų.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija lengvinančia aplinkybe laiko tai, kad UAB „Biofarmacija“ padėjo tyrimą vykdančioms institucijoms.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1, 5, 7 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą skirti UAB „Biofarmacija“ 4200 (keturių tūkstančių dviejų šimtų) litų baudą.

Nutarimas per 30 dienų nuo nutarimo įteikimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda sumokama į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Feliksas Petrauskas